

Časový plán statutárního města Karviné pro provádění opatření uložených v Programu zlepšování kvality ovzduší aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek – CZ08A: Aktualizace 2020

Program zlepšování kvality ovzduší a Časový plán ochrany ovzduší

V našem regionu je kvalita ovzduší dlouhodobě neuspokojivá a je jedním z největších problémů ochrany životního prostředí. **Pro oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší vydalo v roce 2016 Ministerstvo životního prostředí ČR**, v souladu se zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění (dále také zákon), **Programy zlepšování kvality ovzduší** (dále také PZKO) pro jednotlivé zóny a aglomerace. Statutární město Karviná náleží do aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek CZ08A. Cílem Programu je v co možná nejkratší době dosáhnout zákonem požadované kvality ovzduší pro znečišťující látky, jejichž imisní limity jsou překročeny, tuto kvalitu ovzduší udržet a dále ji zlepšovat a to na celém území aglomerace.

V roce 2020 byla Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Českým hydrometeorologickým ústavem, Moravskoslezským krajem a obcemi zpracována v souladu se zákonem aktualizace PZKO s názvem **Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek CZ08A: Aktualizace 2020** (dále také PZKO 2020+). PZKO 2020+ identifikoval, že na území aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek bude i nadále docházet k překračování imisních limitů prachových částic PM₁₀, PM_{2,5} a karcinogenního benzo(a)pyrenu, jejichž **majoritním zdrojem jsou lokální topeniště** (malé energetické zdroje určené k vytápění domů a bytů). Je tedy třeba realizovat především opatření ke snížení znečištění ovzduší v této oblasti. Současně bylo obcím uloženo zpracovat časový plán ochrany ovzduší - krátkodobý program zlepšování kvality ovzduší.

V Časovém plánu statutárního města Karviné jsou popsána pouze základní opatření, které si město klade za cíl v tomto krátkém čase plnit a přispět k dalšímu zlepšování životních podmínek svých obyvatel. Všechna organizačně informační opatření by měla také sloužit k lepší orientaci občanů v otázkách ochrany ovzduší a k jejich uvědomělému chování k životnímu prostředí jako celku.

Hlavní zdroje znečištění ovzduší v Moravskoslezském kraji lze obecně shrnout do čtyř skupin:

1. **Velké průmyslové zdroje znečištění:** Moravskoslezský kraj je průmyslový region, který je navíc koncentrován v malé lokalitě. V současné době však dochází k poklesu průmyslové výroby a především k útlumu a postupnému ukončení těžby nerostných surovin (černého uhlí) ve společnosti OKD, a.s. a mezi významnější znečišťovatele ovzduší se tak dostávají lokální topeniště a doprava.
2. **Lokální topeniště:** region má netypickou strukturu osídlení s velkou koncentrací (tzv. slezská zástavba). V Ostravsko-Karvinské oblasti minimálně polovina místní populace žije v rodinných domech, které jsou díky vlastnímu způsobu vytápění významným zdrojem znečištění.
3. **Doprava:** Moravskoslezský kraj je dopravním uzlem regionu a doprava se tak rovněž výrazně podílí na znečištění ovzduší zejména díky velké hustotě dopravy v menších sídelních celcích, kde není dosud dobudována infrastruktura (zejména dopravní a spojový systém, vodohospodářská zařízení, byty, školy, zdravotnictví apod.).
4. **Znečištění ze zahraničí:** Na znečištění Moravskoslezského kraje se podílí i Polská republika. V těsné blízkosti regionu je cca 22 velkých průmyslových a energetických zdrojů.

Největší problém regionu v současné době představuje znečištění ovzduší, především nadlimitní zatížení tuhými znečišťujícími látkami v podobě suspendovaných částic frakce PM₁₀ a PM_{2,5} (polétavý prach) a vysoké zatížení benzo(a)pyrenem - karcinogenní a mutagenní látkou náležící do skupiny polycyklických aromatických uhlovodíků.

Koncentrace výše zmíněných látek jsou hlavním důvodem, proč je velká část Moravskoslezského kraje vyčleněna jako „oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší“. Tento pojem zavedl v roce 2002 zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů. Zjednodušeně se jedná o vymezenou část území, kde je překročena hodnota jednoho nebo více legislativou stanovených imisních limitů pro znečišťující látky.

Časový plán je koncipován jako otevřený „živý“ dokument, který bude pravidelně vyhodnocován a případně aktualizován. Zkušenosti měst s naplňováním strategií zlepšování kvality ovzduší

se neustále vyvíjí, velmi rychle se vyvíjí rovněž moderní technologie ve všech odvětvích. Každoročně je taktéž upravován rozpočet města a v souvislosti s přesunem finančních prostředků může docházet k realizaci nových projektů a akcí přispívajících ke zlepšení stavu ovzduší.

Vedení města si plně uvědomuje, že zdravé životní prostředí je základním předpokladem zvyšování kvality života obyvatel. Město Karviná mnoho opatření a aktivit směřujících ke zlepšení stavu ovzduší plní dlouhodobě, nezávisle na PZKO a zákonu o ochraně ovzduší a významně tak přispívá ke zlepšování kvality ovzduší v regionu. Tato opatření jsou menšího i většího rozsahu, v rámci samostatné i přenesené působnosti.

Zpracovali:

Odbor školství rozvoje a Odbor stavební a životního prostředí Magistrátu města Karviné
červenec-srpen 2021

Časový plán města Karviné pro provádění opatření uložených v Programu zlepšování kvality ovzduší aglomerace Ostrava/Karviná/Frydek-Místek – CZ08A: Aktualizace 2020

Kód opatření dle PZKO ¹	Název opatření dle PZKO	Gesce dle PZKO	Způsob naplnění opatření			Náklady, zdroje financování	Termín splnění
			Aktivita	Dílčí kroky	Interní gesce		
PZKO_2020_1	Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší	Magistrát města Karviné, statutární město Karviná	Ověření provedení a výsledků kontroly technického stavu a provozu spalovacích stacionárních zdrojů na pevná paliva dle § 17 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně ovzduší	Mapování zdrojů na pevná paliva na území ORP <ul style="list-style-type: none"> Výzva ke spolupráci obcím Dětmovice, Petrovice u Karviné a Stonava při mapování zdrojů na pevná paliva na území dané obce. Vlastní místní šetření za účelem mapování zdrojů na pevná paliva (např. vizuální zkoumání kouře, zápach). Evidování a prošetření podnětů ve věci možného nezákonného provozování zdrojů na pevná paliva (např. obtěžování kouřem, podezření na nezákonné spalování). Vytvoření evidence předmětných zdrojů na pevná paliva. Využití databáze ISPOP. 	MMK - Odbor stavební a životního prostředí	Finanční zdroje statutárního města Karviná	Průběžně do konce roku 2023
				Ověření stavu zdrojů dle KTSP <ul style="list-style-type: none"> Kontrola ohlašovaných dokladů o KTSP v databázi ISPOP u staveb identifikovaných v Mapování zdrojů na pevná paliva na území ORP. V případě chybějícího záznamu bude vlastník předmětné stavby vyzván k doložení dokladu o KTSP dle § 17 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně ovzduší nebo požádán o informace o zdroji dle § 17 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně ovzduší. 	MMK - Odbor stavební a životního prostředí		

¹ PZKO = program zlepšování kvality ovzduší

			<p>Řešení sporných případů</p> <ul style="list-style-type: none"> Při existenci důvodného podezření na provoz zdroje s povinností KTSP a absence této kontroly, bude v krajním případě tato situace řešena až s využitím postupu dle § 17 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší. 	MMK - Odbor stavební a životního prostředí	Finanční zdroje statutárního města Karviná	Průběžně do konce roku 2023
			<p>Identifikace a řešení případů nesouladu v rámci KTSP</p> <ul style="list-style-type: none"> V případě identifikace domácností, kde v dokladu o provedení KTSP bude zjištěn rozpor se zákonem o ochraně ovzduší, bude nabídnuta pomoc při řešení těchto případů, např. asistencí s vyřízením žádosti o dotace. V krajním případě může dojít k uložení sankce či nápravného opatření. 	MMK - Odbor stavební a životního prostředí, statutární město Karviná – Odbor školství a rozvoje	Finanční zdroje statutárního města Karviná, potenciální příjmy ze sankcí	Průběžně do konce roku 2023
		Finanční podpora (obec, kraj)	<p>Analýza situace v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> Město Karviná rozhodlo nevyhlašovat nový dotační program na instalaci akumulární nádoby ke kotli na pevná paliva s ručním příkládáním. 	statutární město Karviná – Odbor školství a rozvoje	Finanční zdroje statutárního města Karviná	Do 6. měsíců od vydání PZKO
			<p>Identifikace možných finančních prostředků</p> <ul style="list-style-type: none"> Město Karviná poskytuje žadatelům příspěvek ke kotlíkové dotaci; dále nabízí bezúročnou půjčku na předfinancování výměny kotle ve výši uvedené ve smlouvě s MSK. V rámci 4. výzvy kotlíkových dotací Město Karviná zváží druh a výši podpory žadatelům (bezúročná půjčka na předfinancování projektu, příspěvek města k dotaci). 4. výzva kotlíkových dotací by měla být spuštěna v 1. pololetí roku 2022). 	statutární město Karviná – Odbor školství a rozvoje, Odbor organizační (právní oddělení), Odbor ekonomický	Finanční zdroje statutárního města Karviná	<p>Po dobu trvání 3. výzvy kotlíkových dotací (30.9.2023)</p> <p>Po dobu trvání 4. výzvy kotlíkových dotací</p>
			<p>Předložení materiálu ke schválení radě/zastupitelstvu</p> <ul style="list-style-type: none"> V rámci 4. výzvy kotlíkových dotací (bude-li ze strany města rozhodnuto o finanční podpoře výměn kotlů jednotlivým občanům) příprava zásad pro poskytování bezúročných půjček na předfinancování projektu. 	statutární město Karviná – Odbor školství a rozvoje	Finanční zdroje statutárního města Karviná	Do měsíce po předchozích aktivitách

				<ul style="list-style-type: none"> • Příprava materiálu ve věci příspěvku města ke kotlíkové dotaci. 			
				Spuštění programu <ul style="list-style-type: none"> • Propagace programu Kotlíkové dotace - Karvinský Zpravodaj, ve spolupráci s krajským úřadem beseda s občany v rámci ORP, webové stránky města, facebook, plakáty do autobusových zastávek. • Přímé oslovení konkrétních vytipovaných domácností. 	statutární město Karviná – Odbor školství a rozvoje	Finanční zdroje statutárního města Karviná	Období od vyhlášení 4. výzvy kotlíkových dotací do ukončení příjmu žádostí
				Asistence při podání žádosti o dotaci poskytované na vyšší úrovni (kraj, stát) <ul style="list-style-type: none"> • Poskytování informací a pomoci žadatelům při vyplňování žádosti o poskytnutí kotlíkové dotace, následně pomoc při vyúčtování projektu. Podání informací zájemcům o výši dotace a příspěvcích k dotaci; případně o možnosti využít bezúročnou půjčku na předfinancování výměny kotle. • Poskytování informací o dalších dotačních programech (OPŽP, NZÚ). 	statutární město Karviná – Odbor školství a rozvoje	Finanční zdroje statutárního města Karviná	Od spuštění do ukončení programu
				Šíření informací o poskytovaných dotačních titulech, spolupráce se zprostředkovatelem podpory <ul style="list-style-type: none"> • Distribuce informací prostřednictvím lokálního tisku, webových stránek, facebooku, apod. (viz bod Spuštění programu). 	statutární město Karviná – Odbor školství a rozvoje	Finanční zdroje statutárního města Karviná	Období od vyhlášení 4. výzvy kotlíkových dotací do jejího ukončení
PZKO_2020_2	Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy	statutární město Karviná	Osvěta	Šíření informací poskytnutých MŽP o správném provozování zdrojů (před začátkem i v průběhu každé topné sezóny): <ul style="list-style-type: none"> • o důležitosti revizí kotle i spalinových cest, správného topení a používání předepsaného paliva, akumulární nádoby...). • Pro tuto osvětovou kampaň bude využito Karvinského Zpravodaje, úřední deska SMK, webové stránky. 	statutární město Karviná – Odbor školství a rozvoje	Finanční zdroje statutárního města Karviná	Průběžně

	zdrojů a volby spalovaného paliva			<ul style="list-style-type: none"> • Ve spolupráci s Ing. Horákem alias Smokemanem (případně dalšími odborníky) město zajistí tisk propagačních materiálů dle zpracované předlohy – komiksy, pexeso, omalovánky, případně další letáčky týkající se správného topení – Desatero správného topiče, proč používat suché dřevo k topení...). • Distribuce propagačních materiálů roznosem vlastními silami, distribuce do škol, vytipovaných organizací, propagace na webových stránkách města, Karvinský Zpravodaj, regionální tisk, zastávky MHD...). • Propagace na ekologických i ostatních akcích města (např. edukativní show Smokemana, předávání propagačních materiálů...) apod. 			
--	--	--	--	---	--	--	--

Seznam zkratk:

- ORP- obec s rozšířenou působností
- ISPOP - Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
- KTSP – kontrola technického stavu a provozu
- MŽP – Ministerstvo životního prostředí
- OPŽP – Operační program životního prostředí
- NZÚ – Nová zelená úsporám